అప్పలరాజూ, సరోజస్వప్నా

వుండమూరి సూర్యం

తూర్పు ఎర్రబడుతూంది, అడక్క అడక్క అప్పడిగి లేదనిపించుకున్న వాడి మొహంలాగా. సూర్యుడి కంటె ముందు లేచిన కాకులు అరుస్తున్నాయి, కాకాపట్టి అప్పట్టుకుపోయే వాళ్ళలాగా.

కాబూలీవాడు వచ్చి వెళ్ళాక ఆ వీథిలో కొచ్చే మొనగాళ్ళలా అప్పుడే ఆ వీథి జనం బయటి కొస్తున్నారు.

ఆ వీథిలో ఓ ఇంట్లో ఓ గది తలుపు ఇంకా వేసే ఉంది. ఆ గదిలో అద్దె కుంటున్న ఇద్దరు మనుషుల్లో ఒకడు నిద్ర లేచాడు. రెండోవా డింకా నిద్దర్లో తున్నాడు, అంతకుముందు రోజంతా అప్పుకు తిరిగి తిరిగి అలిసినట్టుగా.

ఆ ఇద్దర్లో నిద్ర లేచిన వాడి పేరు పేర్రాజు. రెండో వాడి పేరు అప్పలరాజు.

మొదటి వాడు అప్పుల గురించి పేరాలు పేరాలు రాయగలవాడయితే, రెండోవాడు వాటిని అమల్లో పెట్టి అప్పులు చేయగల దిట్ట.

పేర్రాజు అప్పల్రాజుని కూడా నిద్ర లేపాడు. కాని, నిద్రనుంచి అప్పలరాజు ఇంకా లేవలేదు, అడగడానికి మొహమాట పడుతున్న అప్పిచ్చిన వాడు ఇంకా గదిలో ఉన్నట్టుగా.

అప్పల్రాజుని ఎంత నిద్రలో వున్నా లేపే మంత్రం పేర్రాజు దగ్గరుంది.

"ఒరేయ్, రాజా! లేరా! [illegible] పంతులు అప్పిస్తానన్నాని కబురొచ్చింది. త్వరగా లేచి వెళ్ళు" అ[illegible] కుళాయి దగ్గరకు పోయా[illegible] కడుక్కోవడానికని.

మొహం కడుక్కు[illegible] పేర్రాజుకి రోడ్డు మీ[illegible]

వస్తున్న అప్పలరాజు మొహం కనబడింది. ...ప్పుకున్నాడు. ఈ అయిదు నిమిషా ల్లోగా వాడు పంతులు దగ్గరకు వెళ్ళొచ్చాడన్న మాట అనుకున్నాడు.

తలుపు తీసుకుని లోపలి కొచ్చిన అప్పలరాజు పేరరాజుని చిరాగ్గా చూశాడు. "రేయ్ రాజూ, క్షమించరా, నువ్వింత ...గారుగా వెళతా వనుకోలేదు. నవీనం నీ మొహం కడుక్కొచ్చేవరకయినా ఉంటా వనుకున్నాను. క్షమించు." పేరరాజు 'అపోలజిటిక్'గా అన్నాడు. ఆ తరువాత "ఏమన్నాడు" అని అడిగాడు.

"నా పెళ్ళి కాదంటాడు నిద్రలేవగానే దరిద్రపు బోణీ. పోనీ అయిందయినా ఇవ్వ లేదు. అసలు వాళ్ళావిడ తలుపు తియ్యందే! కిటికీలోంచే చెప్పింది, 'ఆయన పడుకున్నా' రని, ఒకవేళ నన్ను లోపలికి గాని రానిస్తే వాణ్ణెక్కడ జేబులో వేసుకుంటానో అని."

అప్పలరాజు భగ్గుమన్నాడు.

"అది సరేగాని, మన శాస్త్రి, అదే అమలాపురం శాస్త్రి నీ జాతకం ఇమ్మని రాశాడు. అది పట్టుకు రెడీగా ఉండు. బస్స్టాండు కెళ్ళాలి. అతను విశాఖపట్నం నుండి అమలాపురం వెడుతున్నాడట. స్టాండుకు నీ జాతకం పట్టుమ్మని రాశాడు. త్వరగా తయారవు" అన్నాడు పేరరాజు.

శాస్త్రిగారి మాట వినగానే అప్పలరాజు గబగబా లోపలికి పోయాడు.

శాస్త్రి అంటే అప్పలరాజుకి చాలా గౌరవం; భక్తి కూడాను. ఆయన మాట మీద నమ్మకం ఎక్కువ. అతను ఏది చెబితే అదే జరుగుతుంది. అలాగే చాలా మందికి జరగడం అప్పలరాజుకు తెలుసును. చాలాకాలం నుంచి అప్పలరాజు జాతకంచూపించుకుందామనుకుంటాడు. కాని, జాతకం చూపే వాడికి కూడా ఫీజు అప్పెట్టడం అపచారమనిపించి చూపించలేదు.

శాస్త్రి వీళ్ళ ఈడువాడే. అంటే, ముప్పయి యేళ్ళలోపు. కాని చిన్నప్పట్నుంచే జ్యోతిశ్శాస్త్రం మీద మక్కువ వల్ల అది నేర్చుకొని చాలా మందికి గురువయ్యాడు.

అప్పలరాజు సంగతి ఆయనకి బాగా తెలుసు. అందుచేత ఉత్తరంలో "జాతకాని కేమీ డబ్బియ్యక్కర్లేదు. బస్ స్టాండుకి రావడానికని రిక్షా డబ్బుల కోసం అప్పలరాజుని అప్పుకి రిక్షామీద వెళ్ళొద్దను. ఎందుచేతంటే, ఈ లోపు అప్పెళ్ళి పోవచ్చు. అందుచేత ఈ కవరు తో రెండు రూపాయలు పెడుతున్నాను" అని కూడా వ్రాశాడు.

అందువల్ల ఇద్దరూ ఇబ్బంది లేకుండానే శాస్త్రిగార్ని కలిసి, అప్పలరాజు జాతకం ఇచ్చారు.

శాస్త్రి అంటే నుదుట విభూతి, చంకలో పంచాంగం, పంచా, రుద్రాక్ష మాలా—ఇటువంటి వేమీ ఉండవు. కాలేజీ కుర్రాళ్ళా ఉంటాడు. వీళ్ళతోబాటు జోకులూ వేయగలడు; తన దేవిపూజా చేసుకోగల డాయన.

"మాస్టారూ, నా జాతకం చూసి మీరు నాకు పెద్ద మొత్తంలో అప్పు ఎన్నాళ్ళలో దొరుకుతుందో వ్రాయండి. సుమారు లక్ష. అయిదుకీ, పదికీ ఆఫీసుకి సెలవెట్టి అప్పుకి తిరగడం చాలా చిరాగ్గా ఉంది. అయినా, ఈ వెధవని నమ్ముకుని వాడి సూత్రాలు అమల్లో పెడితే అప్పు దొరికినట్టే. ముళ్ళపూడి వెంకటరమణ గార్ని ఒకసారి దర్శనం చేసుకుంటే అడిగిన చోట లేదనకుండా వారి వారి శక్త్యనుసారం అప్పుపుడుతుందట. ఆ పని చేసినా బాగుండును. అయినా, ఆయన్ని కలవాలంటే మద్రాసు పోవాలి. అంటే, వంద రూపాయలు.అవెవడిస్తాడు? అందుచేత మీరు నా జాతకం బాగా పరిశీలించి, నాకేమయినా 'లకార ఋణయోగం' ఉందేమో రాయండి.

ఎందుచేతంటే, అడ్డమయిన వాణ్ణీ అయిదూ, పదీ అడగడం చిరాకు. తీరా పుచ్చుకున్నాకా అరగంట కూడా ఉండదు. మన దగ్గరలో 'లకారం' ఉంటే స్కూట రేసుకుని వెళ్ళి ఎక్కడయినా వెయ్యో, రెండు వేలో అప్పు తెచ్చుకోవచ్చు" అని ఆగాడు, ఏదో చెప్పబోతున్న శాస్త్రిగార్ని చూసి.

"నువ్వు కంగారుపడకోయ్, అప్పలరాజూ! నీకు ఆ యోగం తప్పకుండా ఉండే ఉంటుంది. కాని, నీకు 'లకారం' అప్పు కావాలంటే ఒక్కటే పని. రాజధానిలో 'ఫైనాన్షియల్ కార్పొరేషన్' అని ఒకటుంది. అక్కడి కెళ్ళి వాళ్ళవాళ్ళ 'పెర్సంటేజీలు' వాళ్ళకి పారేస్తే, ఓ పదివేలు హామీ చూపెడితే నీ కా డబ్బు దొరకప్పు" అన్నా డాయన.

"మరి హైదరాబాదుకు ఖర్చులూ, అక్కడ 'శాతాలూ' ఎవరిస్తారు, మాస్టారూ!" అన్నాడు అప్పలరాజు.

శాస్త్రిగారికి భయంవేసిందని ఆయన మొహమే చెబుతూంది, ఆయన్నే మన్నా పెట్టుబడి అప్పుపెట్టమంటాడని.

"ఎక్కడో అక్కడ అడుగుతారేరా. కంగారు పడకు. అందులో రవీంద్రనాథ్ ని మా ఫ్రెండు ఉండాలి. ఈ మధ్యే వాణ్ణి ట్రాన్స్ఫర్ చేసినట్టు విన్నాను. వాడే గనక అక్కడ ఉంటే నీకు ఫరవాలేదు. కొంచెం తక్కువ శాతానికి పని చేసి పెడతాడు" అన్నాడు పేరరాజు.

ఇన్నాళ్ళూ అప్పుల కంపెనీలో పేరరాజు ఫ్రెండున్నాడని పేరరాజు తనకి చెప్పలేదని కోపంగా చూశాడు అప్పలరాజు.

"బస్సు కదిలేలా ఉంది. నేనిక ఉంటాను. నాలుగయిదు రోజులలో వస్తాను" అన్నారు శాస్త్రిగారు.

"కంగారుపడకండి సార్, ఆర్.టి.సి. వాళ్ళిష్టం వచ్చినప్పుడు బండి కదులుతుంది. అందునా, చాలా మంది డ్రైవర్ల ఇళ్ళు ఈ సమీపంలోనే. స్నానం, భోజనం, అన్నీ చేసి రావచ్చు" అన్నాడు అప్పలరాజు.

కానీ, అప్పలరాజు అనుకున్నట్టుగా ఏమీ జరగలేదు. డ్రయివరు "హారన్" కొట్టాడు. శాస్త్రిగారు ఇక ఉంటానని చెప్పి బస్సెక్కారు. ఆయన కూడా 'బస్ డోర్' దాకా వెళ్ళిన అప్పలరాజు ఆయ న్నేదో అడిగితే ఆయన పేరరాజుని చూపించి ఏదో చెప్పారు.

బస్సు కదిలి వెళ్ళిపోయింది.

"ఏమిట్రా అడిగావు ఆయన్ని?" అన్నాడు పేరరాజు.

"ఏమీ అడగలేదు. రూము కెళ్ళడానికి రిక్షాకి డబ్బులు అప్పడిగాను" అన్నాడు సీరియస్గా అప్పలరాజు.

పేరరాజు అప్పలరాజుమీద కోప్పడ్డాడు. "నీకు బుద్ధిలేదురా. పాపికదా అని జాతకం చూడబోతే, ఆయన్నే డబ్బులు అప్పడుగుతావా! కానీ, ఆయన నీ విషయం ముందు గ్రహించే నిన్న కవర్లో రెండు రూపాయలు పెట్టాడు. నీకు ముందే చెబితే ఆ రెండు రూపాయలకీ ఇంకో అర్ధ రూపాయి అరువెట్టి సిగరెట్లు పెట్టి కొనుందువు" అన్నాడు పేరరాజు.

అప్పలరాజు కొంచెం చిన్నబుచ్చుకుని, "పదన్లే, పద" అన్నాడు.

● ● ●

ఇంతవరకూ పాఠకులకి వీళ్ళెవరో సరిగా తెలియదు. ఇప్పుడు మనకి అవకాశ మిచ్చారు గనక తెలుసుకుందాం.

ఇద్దరూ ఒకే ఆఫీసులో గుమాస్తాలుగా పనిచేస్తున్నారు. ఇద్దరూ ఒకే

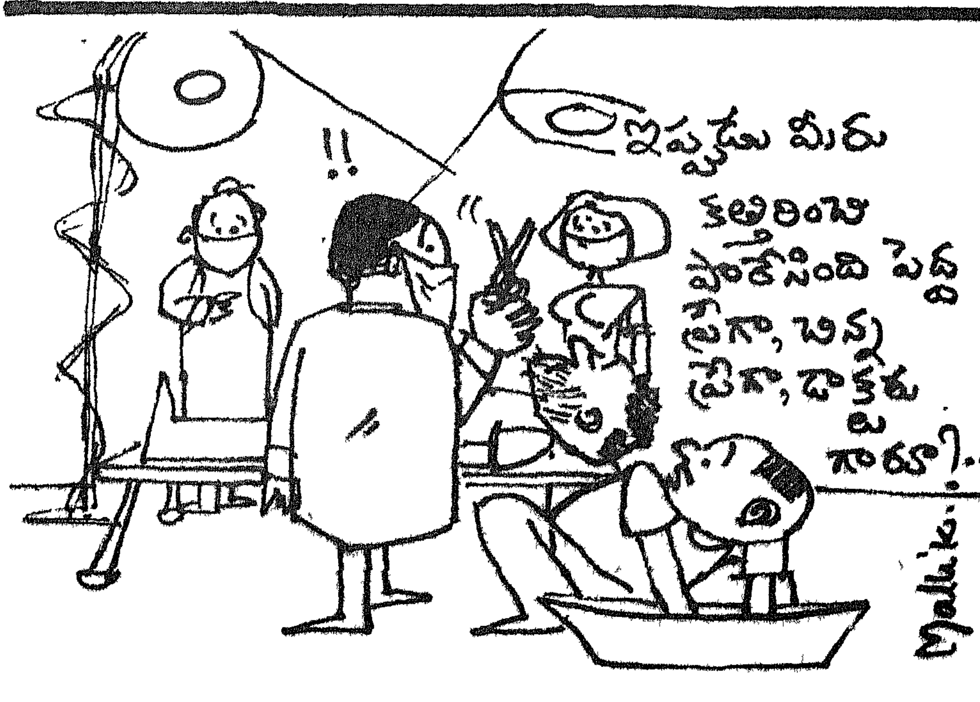

గదిలో కలిసి ఉంటున్నారు. ఇద్దరికీ పెళ్ళిళ్ళవలేదు. ఇద్దరిదీ ప్రాణస్నేహం. ఇద్దరూ కలిసీ, విడివిడిగానూ అప్పులు చేస్తారు. శేషరాజు తీరుస్తాడు. అప్పలరాజు తీర్చడు.

కారణం చాలా చిన్నది. శేషరాజు సిగరెట్లు కాల్చడు. పేకాట డబ్బెట్టి ఆడడు. అప్పుడప్పుడు కొంచెం 'పుచ్చు కోడు.' మరి అప్పు లెందుకయ్యాయంటే, డబ్బు ఇంటికి పంపాలి. ఇంటి దగ్గర అమ్మా, నాన్నా ఉన్నారు.

అప్పలరాజుకీ తల్లీ, తండ్రీ ఉన్నారు గానీ, ఇంటికి సొమ్ము పంపక్కర్లేదు. పెట్టె రెండున్నర రకం సిగరెట్లు తాగుతాడు. అప్పుడప్పుడు ఎక్కువ మోతాదులోనే పుచ్చుకుంటాడు. డబ్బెక్కువ పెట్టి పేకాట ఆడతాడు. అందుచేత అప్పలరాజుకి అప్పు లేకపోతే అయిదు ప్రాణాలూ ఉండవు. అప్పు అతని ఆరో ప్రాణం.

జీతం పగం పైనే నెలకి మొదటి తారీఖున పేకాటలో సమర్పించుతాడు. మిగతా డబ్బుల్లో కొంత హోటలువాడికి, మిగతాది అప్పులాళ్ళని తప్పించుకోవడానికి ఖర్చు పెడతాడు. ఉదాహరణకి: అప్పులాడు బజార్లో కనిపించా డనుకోండి. దగ్గర్లో ఏదయినా షాపుంటే అందులో దూరు తాడు. వాడు రోడ్డుమీద కనుమరు గయ్యేదాకా నిలబడుండాలి. వట్టినే షాపులో నిలబడితే బాగుండదు. అందుచేత ఏదో కొంటాడు.

ఎన్ని అప్పులు చేసినా అన్నీ చేబదుళ్ళే. అప్పుకిమాత్రం కాబూలీ వాడి దగ్గరకు వెళ్ళలేదు. అందుచేత కాలక్షేపం బాగానే జరుగుతూంది.

డబ్బులుంటే అప్పలరాజు గబగబా 'బ్రాందీషాపు'కి పోయి ఓ సీసా పట్టు కొస్తాడు. 'గోల్డ్‌ఫ్లేక్' పెట్టెలు కొంటాడు. 'ప్రైవేట్' క్లబ్‌లో కూర్చుని పేకాడతాడు. పదిమంది స్నేహితుల్ని తీసుకెళ్ళి ఏ హోటలు వాళ్ళో మేపుతాడు.

డబ్బుల్లేని రోజు అయిదు రూపా యల అప్పుకి ఆరురూపాయలు ఖర్చు పెట్టి తిరుగుతాడు.

శేషరాజు ఎప్పుడూ హితబోధ చేస్తుం టాడు అప్పలరాజుకి. "ఒరేయ్! అప్పు చెయ్యాలి. వద్దనను. కానీ, అవసరం అయినప్పుడు అప్పు అవసరం అవుతుంది. సినిమాకి, రిక్షాకీ, సిగరెట్లకీ, బ్రాందీకీ, పేకాటకీ అప్పు అనవసరం. నీకు డబ్బు ఎక్కువయిపోతేనూ ఇవన్నీను. నువ్వు అనుభవించు. ఇదే సమయం. పెళ్ళయ్యాకా బ్రాందీకి బదులు బియ్యానికీ, సిగరెట్లకి బదులు వంకాయలకీ అప్పు చెయ్యాలి. పెళ్ళయ్యాక అప్పులూ, తిప్పలూ ఎలానూ తప్పవు. అందుచేత ఓ అప్పలరాజా, ఇప్పటినుంచయినా అప్పులు చెయ్యక సుఖ ముగా మండుము" అంటూంటాడు శేషరాజు.

దానికి అప్పలరాజు—"ఒరే, శేషరాజూ, నీ మనసు మరీ తగులడిపోతూంది. అప్పుచేసి తప్పించుకు తిరగడం అంటే పెద్ద 'అడ్వెంచర్'. అందులో మజా నీకు తెలియదు. మొద్దుమొహం మనుష్యాను. అప్పుచేసి జీతం రాగానే ఇచ్చేస్తావు. అందులో 'థ్రిల్' లేదురా, బాబ్జీ! నెలకి మూడొందల తొమ్మిది, భోజనానికింత, కాఫీ కింత అని లెక్కలు కట్టుకుని ఏం బతుకుతావురా! రేపు గురించి ఆలో చించకుండా ఖర్చు పెట్టు. డబ్బులయి పోయిన రోజున నీ క్కలిగే ఆనందం ఎవరూ వర్ణించలేరు. డబ్బు లెవరిదగ్గ రున్నాయా, ఎవడిని ఎలా 'జేబులో' వేసుకోవాలా అని ఆలోచించి చూడు. నీకే తెలుస్తుంది. పెళ్ళయ్యాకా మన కీ 'థ్రిల్' ఉండదు. జీవితం చప్పబడి పోతుంది. వాడికి పెళ్ళయిందని వింటే అప్పిచ్చిన వాడు లోకువ కట్టేస్తాడు" అంటూంటాడు.

"మరి తీర్చడం ఎలాగ" అంటూం టాడు శేషరాజు.

ఈ మాటకి సరిగ్గా జవాబు చెప్పడు అప్పలరాజు. కాని, షరావాగా "అవే తీర తాయి" అంటుంటాడు.

ఈమధ్య అప్పలరాజు ఎదురయితే జనం భయపడుతున్నారు. అంతవరకూ పది రూపాయల కాగితం పై జేబులో షోగ్గా పెట్టుకున్న వాడు అప్పలరాజు అరమైలు దూరంలో 'సైట్' అవ్వగానే ఆ పది రూపాయల కాగితాన్ని గబగబా 'హేండ్ కర్చీఫ్' తీసి దానిలో ముడెట్టి మెడలో 'స్కార్ఫ్' లాగా వేలాడ తీసు కుంటున్నాడు.

అసలు అప్పలరాజు ఎదురుపడగానే ఏం జరుగుతుందో చెబుతాను.

"గుడ్‌మార్నింగ్, బాస్!" వచ్చినవాడి చొక్కా జేబు మీదే దృష్టి నిలిపి విష్ చేస్తాడు అప్పలరాజు.

"మార్నింగ్, గురూ!" అప్పలరాజుకి ఎదురుపడిన మనిషి జేబుకి మోచెయ్యి అడ్డంగా పెట్టుకుని తల వొక్కుకుంటూ చెబుతాడు.

"ఈ షాటీ ఎక్కడ కొన్నావు, బాస్" అని, షాటీ పాతదయితే "ఈ 'స్టైక్' చాలా బాగుంది. ఇది ఏ షాపులో కొన్నా" వని అతని చేతిని పట్టుకుని ఆ చేతిని జేబు కడ్డం తప్పించి ఎదుటి మనిషి జేబులోని సొమ్ముని తన ఎక్స్—రే కళ్ళతో లెక్క కడతాడు.

ఇంక ఎదుటి మనిషి జేబులో సొమ్ము ఇతని జేబులోకి నడిచి రావలసిందే. ఆ ఎదుటి వాడు "బాబోయ్, కాఫీకి డబ్బుల్లేవు" అని గోలెడితే వాణ్ణి తన మట్టూ అరగంట తిప్పుకుని, పెద్ద అప్పిచ్చే వాడిలాగా అతను తను తీసుకున్న దానిలో తృణమో పణమో ఇస్తాడు.

'ఆ మనిషి ఎదురు తిరగడా?' అని అడగవచ్చు.

ఎదురు తిరగడు. తిరగడానికి వీల్లేదు. ఎందుచేతంటే, అప్పలరాజు అవసరం ఎవరి కయినా ఉంటుంది. కాలేజీలో సీటు కావాలన్నా, పంచదార కావాలన్నా, పెట్టుబడులు కావాలన్నా, ఆఫీసరుకి ఏ విషయమున్నా 'రికమెండ్' చెయ్యాలన్నా, ఒకటేమిటి అన్ని విషయాల్లోనూ. వాళ్ళు కూడా అప్పలరాజు మాటకి విలువ ఇచ్చి ఏ పనయినా చేస్తారు. అతని మాత్రం అప్పడగలేదుకదా అనే ఆనందాతిరేకంలో.

అయ్యో, అదే అప్పలరాజు ఎరియాస్ అప్పులరాజు కథ. ఇక అసలుకథ కొద్దాం.

• • •

శాస్త్రిగారు వస్తూవున్న రోజు వాళ్ళి ద్దరూ సెలవెట్టి గదిలో కూర్చున్నారు. అప్పలరాజు జేబుల్లో అసలు బరువు లేదేమో, మనసు తేలిక పడినట్టుంది. మంచం మీద పడుకుని నిద్రపోయిన ట్టున్నాడు.

ఈలోగా శాస్త్రిగారు గది లోపలి కొచ్చారు. శేషరాజును చూశారు. శేషరాజుకి ఆయన చూపులో ఏదో దీనత్వం కనబడింది. మంచం మీద కూర్చుని నిద్రపోతున్న అప్పలరాజు వంక చూశారు. ఎందుచేతో కళ్ళమ్మటనీళ్ళెట్టు కున్నారు.

శేషరాజుకి కంగారు పుట్టి భయం వేసింది.

"ఏమయిందండీ? అలా ఉన్నారేం?" అంటూ కంగారుగా శాస్త్రిగార్ని అడిగాడు శేషరాజు.

ఆయన కళ్ళు తుడుచుకుని అప్ప లరాజుని చూసి నిద్రపోతున్నాడని నిర్ధారణ చేసుకున్నారు. "ఏమీ లేదు. మన అప్పలరాజు జాతకం బాగాలేదు. దుష్టగ్రహాలన్నీ సరిగ్గా రెండు నెలల్లో మన రాజుమీదే దృష్టి నిలుపుతాయి. ఈ రెండు నెలల తరవాత అతను బ్రతక డానికి ఎట్టి పరిస్థితులల్లోనూ, ఎన్ని

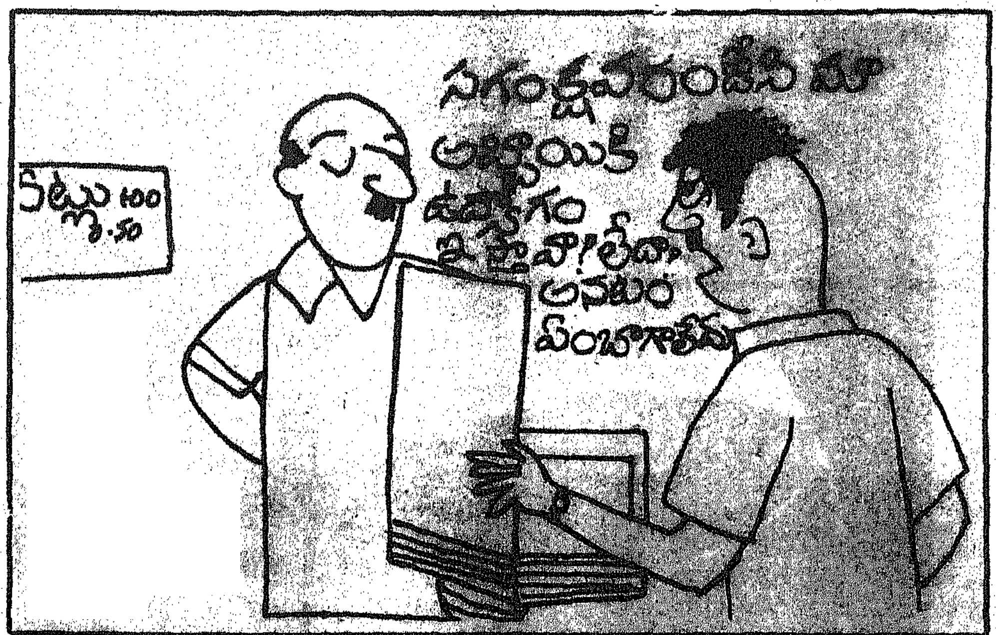

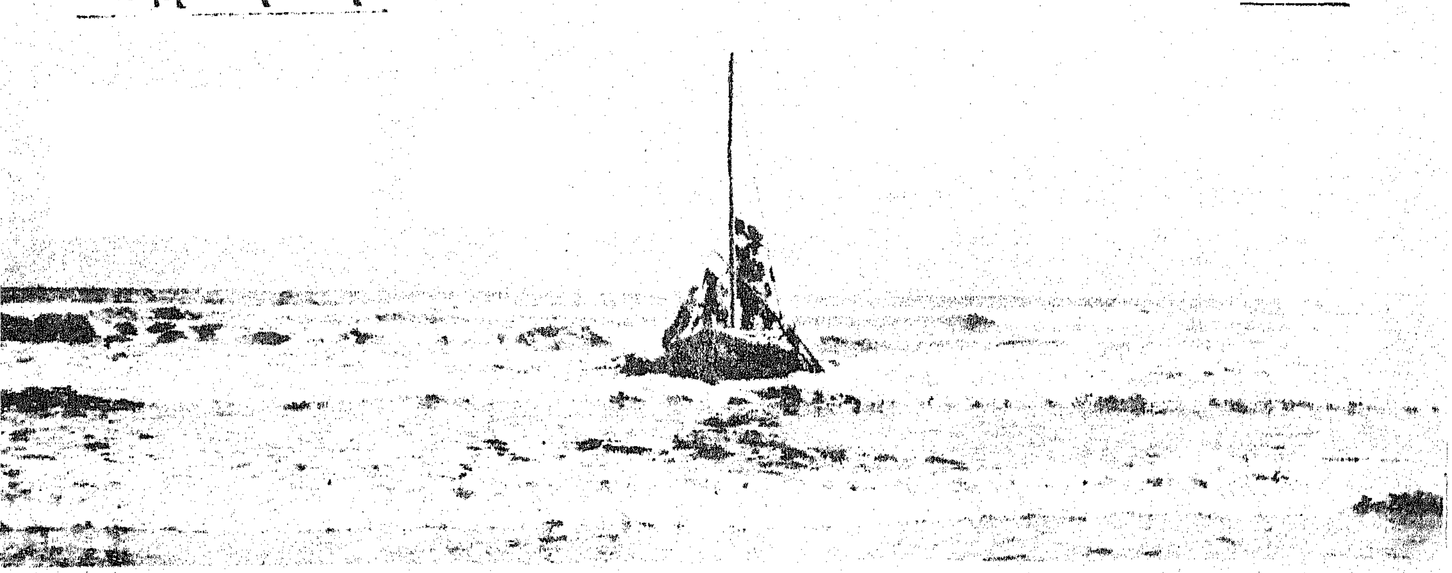

సాగరయాత్ర

ఫోటో — పి. ఎస్. రావ్ ([illegible])

శాంతులు చేయించినా అవకాశం లేదు. ఆ వివరాలన్నీ నీకు చెప్పినా అర్థం కావనుకో.

నువ్వేమీ అతనితో చెప్పకు. మంచి వాడు. పదా అయిన వాడు. ఏం చేస్తాం, చెప్పు? పరమేశ్వరుని అనుగ్రహం అలా ఉంది. చెప్పడానికి నే నెంతో బాధ పడ్డాను. నీకు చెప్పమన్నావు గాబట్టి చెప్తాను. 'ఒక్కే'గా పడుకున్నాడు కాబట్టి సరి పోయింది. లేకపోతే నీక్కూడా చెప్పకుండా వెళ్ళిపోయి ఉండును" అనేసి ఇంకా [illegible] ఉండమని పేర్రాజు ప్రతిమాలినా వినకుండా వెళ్ళిపోయా డాయన, అప్పర్రాజు జాతకం ఇచ్చేసి.

వెళ్ళేటప్పుడు శాస్త్రిగారు మళ్ళీ తిరిగి వచ్చి, "[illegible] ఎలాగో [illegible]" అంటూ వెళ్ళిపోయారు.

[illegible] పేర్రాజుకి తోచక ఆ జాతకాన్ని మూల గూట్లో పడేశాడు. [illegible] అనుకున్నాడు.

[illegible] అప్పర్రాజు [illegible] బాధ [illegible] ఒక్క చావుతో అప్పు [illegible] కదా అని కున్నాడు. ఎన్నో అప్పులు చేసి జీవితంలో ఎంతో సాధిద్దాం అనుకున్న అప్పర్రాజు ఆ అవకాశం లేనందుకు చింతించాడు. కాని, మంచంమీంచి లేవలేదు. లేస్తే పేర్రాజు సానుభూతి భరించాలి.

ఆ మరునాటినుంచే మొదలయింది అసలు కథ.

"ఒరేయ్, నే నో నెల సెలవెడదా మనుకుంటున్నాను" అన్నాడు అప్పర్రాజు.

"ఎందుకు?"

"ఊరికెనే."

"ఊరికే పెడితే నీ జీతం? పది మందికీ కనబడుతుంటేనే అప్పు పుట్టేది. అందుచేత తిరుగు."

"తిరుగుతాను. కాని, సెలవెట్టి" అన్నాడు అప్పర్రాజు. పేర్రాజు ఎంత చెప్పినా వినిపించుకోలేదు.

అప్పర్రాజు ప్లాన్ వేరు. ఇంతవరకూ చేసిన అప్పులు చాలా తక్కువ. ఎవరన్నా [illegible] చెప్పుకున్నా [illegible] ఘనంగా ఉండాలి. అందుచేత కనబడిన వాళ్ళందరి దగ్గరా పెద్ద మొత్తాల్లో నల్గురికి అప్పులు చేశాడు.

దూరాలకి పోలా నట్టికి కూడా చేశాడంటే ఎన్ని అప్పులు చేశాడో ఊహించవచ్చు.

ఊళ్ళో పెనూహేమీ అయిన కాబూలీ లందరి దగ్గరా ఇతని 'సంతకం' ఉంది. మూలలి కూర్చుని వడ్డీం కిచ్చే మునలమ్మల దగ్గర కూడా ఇతని ప్రోనోట్లు ఉన్నాయి. ఎలా పుమ్మకున్నా డంటే అతని ప్రతిభే కారణం.

రోజుకి ఆరు పెట్టెల సిగరెట్లు కాలుస్తున్నాడు. నాలుగు బీరుబుడ్లు తాగు తున్నాడు. రోజూ 'కౌంటు' ఎనభయి రూపాయలు పేకాడి సొమ్ము పోగొడు తున్నాడు. రోజూ కోడి పలావు తింటూ గుండెల మీద చెయ్యేసుకుని, రాబోయే చావునీ, తను చచ్చేకా ఏడ్చేవాళ్ళనీ లెక్కేసు కుంటున్నాడు. నెలరోజుల్లోనూ మనిషి రంగొచ్చి బలిశాడు.

పేర్రాజుకి ఈ డబ్బెక్కడిదని అనుమానం వచ్చింది.

'ఎక్కడి?' దని అడిగిన పేర్రాజుకి 'దొరికిం' దని జవాబిచ్చాడు అప్పర్రాజు. పేర్రాజు ఇక మాట్లాడలేదు—ఏమను కున్నాడో మరి!

● ● ●

ఆ రోజు గుండెల మీద చెయ్యేసుకుని తను చేసిన అప్పులని తలుచుకొని ఆనంద పడ్డాడు అప్పర్రాజు. కించిత్తు గర్వ పడ్డాడు. సాధారణ గుమాస్తా అయిన తను ఎలాగయితేనేం పదివేలదాకా అప్పులు చేశాడు. ఆ అప్పు తీరే రోజు కోసం ఎదురుచూస్తున్నాడు.

ఆ రోజు మధ్యాహ్నం అప్పర్రాజు నిద్రపోతూండగా ఉత్తర కుమారుడు వచ్చి తలుపు తట్టుతాడు. నిద్రలేచి పోస్ట్‌మన్ ఇచ్చిన ఉత్తరం తీసుకుని కవరు చింపాడు.

"ప్రియమయిన అప్పర్రాజుకి,

ఉభయకుశలోపరి. నువ్వు నెలరోజులు సెలవు పెట్టి ఇంటి దగ్గరే ఉంటు న్నావని పేర్రాజు వ్రాశాడు. కారణం నాకు తెలియదు. ఒక ముఖ్యమయిన విషయం. నేను పొరబాటున ఇంకొకరి జాతకం చూసి నీ జాతకం అనుకున్నాను. నీ పేరూ, నేను జాతకం చూసినాయన పేరూ ఒకటి కావడమే నేను పొరపడేలా చేసింది. అందుచేత నేను చూసిన జాతక రీత్యా నువ్వు రెండు నెలల కంటె బ్రతక వని పేర్రాజుకి చెప్పాను. అతన్ని కంగారు పడవద్దని చెప్పు. నీకుకూడా తెలియదు కాబట్టి, ఇప్పుడు తెలిసినా ప్రమాదం లేదు కాబట్టి కంగారుపడకు.

ఆయన జాతకంకోసం ఇంట్లో వెతికితే కనబడలేదు. పేర్రాజు చేతికిచ్చింది బహుశా ఇక్కడి అప్పర్రాజుగారి జాతకం అయి ఉంటుంది. అందువల్ల ఆ జాతకం వెంటనే పంపించవలయును. ఇక్కడి మనిషి తన జాతకంకోసం కంగారు పడు తున్నాడు, 'జాతక ఫలం' తెలియక. నీ సెలవు అయిపోయిందా? త్వరలో డ్యూటీలో జాయినవుతావని ఆశిస్తాను. పేర్రాజును అడిగానని చెప్పు.

మిత్రుడు,

—శాస్త్రి."

పి. ఎస్. నీ జాతకం ఇక్కడే ఉంది. చూశాను. నీది పూర్ణాయుర్దాయం. వివరాలతో మళ్ళీ వ్రాస్తాను.

—శాస్త్రి."

అప్పర్రాజు కాళ్ళు వణికాయి. పరుగెత్తి వెళ్ళి మూల గూట్లో ఉన్న జాతకాన్ని చూశాడు. పేరు ఒకటే గాని, పుట్టిన తేదీ వేరు.

నిలువు గుడ్లేసుకుని అక్కడే గోడకి జారగిలబడిపోయాడు అప్పర్రాజు, తను చేసిన అప్పుల్ని తలుచుకుని. ★